

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ШТАТНИХ РЕЖИМІВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ВИПАЛУ КЛІНКЕРА

Глушко В.М., Голоскоков О.Є.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м.Харків

При побудові систем керування технологічними процесами дослідник вирішує низку задач, що визначають якісні характеристики системи керування. Найважливішими з таких задач є задачі параметричної та структурної ідентифікації технологічного процесу. Рішення, які приймаються під час вирішення задачі ідентифікації технологічного процесу, визначають можливості та якість функціонування системи керування процесом.

Будь-який складний технологічний процес може бути представлений сукупністю режимів його функціонування, які поділяються на 2 групи: штатні та позаштатні режими роботи. Штатні режими роботи технологічного процесу на відміну від позаштатних, як правило, супроводжуються достатньою кількістю даних та спостережень, що доступні досліднику, оскільки такі режими є основними режимами функціонування технологічного процесу.

Технологічний процес випалу клінкера характеризується наступними штатними режимами функціонування: розпал печі, робочий режим, режим зупинки, перехід на тихий хід печі та вихід з тихого ходу. Інформація по штатним режимам технологічного процесу випалу клінкера, у відсутності будь-яких систем автоматичної реєстрації інформації з датчиків, присутня у вигляді обов'язкових записів до журналу машиніста-оператора процесу.

Аналіз штатних режимів роботи процесу випалу клінкера показує, що їх ідентифікація може бути виконана за допомогою математичного апарату нейронних мереж. Автори пропонують використовувати паралельну схему застосування нейронної мережі з $q+p$ лініями затримки, де q – кількість вихідних параметрів технологічного процесу, а p – кількість управляючих параметрів технологічного процесу.

Експерименти по ідентифікації штатних режимів технологічного процесу випалу клінкера, показали, що нейронна мережа може бути успішно ідентифікувати будь-який штатний режим роботи процесу випалу. Так робочий режим може бути ідентифікований за допомогою багатосарової пресептронної нейронної мережі наступної архітектури: вхідний шар – 31 нейрон, I прихований шар – 160 нейронів з функцією активації «гіперболічний тангенс», II прихований шар – 140 нейронів з логістичною функцією активації, вихідний шар – 5 нейронів також з логістичною функцією активації.